SVENSKA CANADA-TIDNINGEN

SWEDISH WEEKLY

P. M. DAHL, Managing Editor.

Printed and published every Thursday by the CANADA WEEKLY PRINTING Co., Ltd., a joint stock company, incorporated under the Laws of Manitoba, at its office and place of business, 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

TELEPHONE 29 011.

I Canada:	I U.S.A. och Sverige:
Helt år i förskr. ..$2.—	Helt år i förskr. ..$3.—
Halvt år i förskr. $1.50	Halvt år i förskr. ..$2.50
4 månader i förskr. $1.00	4 månader i förskr...$1.50

Enligt Canadas lag, är ni ansvarig för betalningen av en tidning för hela den tid ni mottager densamma från postkontoret, antingen ni själv är prenumerant eller ni mottager den i någon annans namn. Då eder prenumerationstid är utlupen måste ni underrätta utgivaren samt vägra att längre mottaga tidningen från postkontoret för att bli lagligen fri från efterkrav för vidare sändning. Om ni byter om bostad och ej underrättar utgivaren därom, vadan tidningen fortfarande sändes till den gamla adressen, så är ni skyldig fortfarande betala för densamma ifall personen, som mottager den icke gör det.

Icke beställda bidrag till tidningen, som ej kunna användas, återsändas ej, såvida ej porto närslutes.

Adressförändringar:—De av våra prenumeranter, som avflyttat till annan ort, ombedjas vänligen, att till oss uppgiva namn på såväl sin gamla postetation som den nya, emedan vi i annat fall äro oredogörelsen att sända tidningen.

Betalning:— De av prenumeranterna, som insända betalningen per post, ombedjas att göra det genom "money order", "express order" eller i registrerat brev. Privata "checks" måste åtföljas av 15 cents för "exchange". Kvitto erkännes genom ändring av datum på adressremsan å tidningen.

Prenumerationspriset måste erläggas i förskott. Tidningen tillsändes prenumeranten, tills den är uppsagd och betalning efter $2.00 per år måste erläggas för skuld. Alla brev och försändelser adresseras alltid till

SVENSKA CANADA TIDNINGEN
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

ANNONSPRISER

på begäran. Efterfrågningar (3 ggr) $1.50. Dödsannons med ram och kors ej överstigande 3 tum $1.50. Förlovningsannonser, önskas, lediga platser m. m. 75 c. per gång för utrymme icke överstigande 1 tum. Dylik annonsering införes endast mot förut insänd likvid.

Torsdagen den 25 april.

SVENSKA FÖRBUNDET ELLER SVENSK-CANADENSISKA FÖRBUNDET?

FÖREGÅENDE vecka inledde vi en artikelserie angående Svenska Förbundet i Canada och den allsvenska tanken. I denna och följande artiklar skola vi söka framlägga våra synpunkter på de ändringar och tillägg till förbundets konstitution, som enligt vårt förmenande äro de viktigaste för att de mål, förbundet uppsatt som sina skola kunna slå igenom och visa sig vara realiserbara.

Namnfrågan spelar härvid, framhöllo vi i den föregående artikeln, en framstående roll. I förbundets stadgars programförklaring anföres:

"Detta förbund, vars namn skall vara "Svenska Förbundet i Canada", (Swedish Canadian League. . . ."

Översättningan av namnet är fullständigt oriktigt gjord. Om vi skola utgå från den svenska texten "Svenska Förbundet i Canada", måste detta översättas med "The Swedish League in Canada". skola vi utgå från engelskan, "Swedish Canadian League", blir översättningen "Svensk-canadensiska förbundet".

Det kan för mången synas att denna sak är ganska oväsentlig, så torde dock icke vara förhållandet. Om förbundets konstitution redan från början är felaktigt framförd, d. v. s. om vi för den svenska publiken söka framhålla att detta är ett förbund för svenskar i Canada och för den canadensiska publiken framhålla att det är frågan om ett svensk-canadensiskt förbund, göra vi oss nämligen redan från den första början skyldiga till misskvoteringar, som måste innebära missförstånd och förvecklingar. Namnfrågan och dess översättning till respektive språk måste därför bliva den första viktiga punkten på de stadgeändringsförslag, som framkomma i sommar. Antingen skall förbundets verksamhet utgå från en rent svensk synpunkt och verksamhetssfär eller också från en svensk-Canadensisk. Något dagtingande får icke förekomma utan redan i angivandet av förbundets namn skall man kunna spåra dess karaktär.

Gå vi sedan vidare i programförklaringen finna vi angående förbundets ändamål att det skall;

. . . väcka samhörighetskänsla bland svenskarna i Canada och befrämja deras anseende. . . . .

Denna punkt, vars första del, måste bliva beroende av den förut åberopade namnfrågan, ställer denna fråga yttermera vid sin spets. Är det svenskarna, d. v. s. de som ännu icke erhållit canadensiskt medborgarskap, i regel då personer av svensk börd, som icke vistats här i landet över fem år, vars samhörighetskänsla skall väckas, eller skall detta komma att omfatta alla personer av svensk börd?

Vidare framhålles att förbundets verksamhet även skall omfatta tillvaratagandet av deras anseende!

Om man i denna punkt sökt framlägga nödvändigheten av att tillvarataga deras intressen, hade punkten möjligen kunnat försvaras, men som den nu är, torde den saklöst kunna slopas.

I stället borde som första punkt å förbundets programförklaring efter namnfrågan något positivt, något som man kan ta på framföras. Vår tid är realistisk och håller sig i vardagslivet från drömmarnas värld. Därför borde man i denna punkt framlägga vikten av tillvaratagandet av något gemensamt intresse. Sådant har under förbundets verksamhet ställts i utsikt, nämligen uppförandet av ett vilohem för ålderstigna landsmän.

Det låter nog vackert och är nog också hjärtligt menat samt behövligt i vår tid, "att både kulturellt och ekonomiskt samhålla svenskarna, att i Canada sprida kunskap om svensk kultur och därigenom öka dennas inflytande på Canadas kulturella utveckling, att samla och bevara vittnesbörd om svenskarnas verksamhet, samt att värda och hugfästa svenska minnen i Canada".

Bakom allt detta ligger en massa vackra och ståtliga, men näppeligen realiserbara planer. Hur skall en kulturell och ekonomisk sammanhållning, för att taga endast ett exempel, kunna etableras?

Nej, låt oss komma ifrån de braskande orden och i stället hålla oss vid vad vår förmåga kan nå med.

Vi skola för dagen framlägga vårt förslag på hur förbundets programförklaring borde avfattas och sedan i ett följande nummer närmare ingå på orsakerna varför vi kommit till detta resultat:

— "Detta förbunds namn skall vara "Svensk-canadensiska Förbundet" (The Swedish-Canadian League).

Dess ändamål skall vara:

1. Att genom väckandet av samhörighetskänslan bland landsmän av svensk börd tillvarataga deras intressen i allmänna frågor men vara neutralt i politiskt och religiöst hänseende.

2. Att genom upprättandet av ett bestående minnesmärke över dess medlemmars gärning i Canada, bereda lättnad och ljus för ålderstigna och nödlidande landsmän.

3. Att genom samarbete med övriga svenskbetonade föreningar, av vad slag de vara månde, söka i gemensamma intressen sprida ökad kännedom om svensk kulturell odling, därmed bidragande till densammas inflytande på Canadas kulturella utveckling.

4 Att genom årliga allmänna midsommarting å olika platser av landet söka samla personer av svensk börd inför vikten och nödvändigheten av samarbete för gemensamma intressen.

5. Att oavhängigt av andra frågor än rent kulturella etablera samarbete med svenskhetsbevarande institutioner i Sverige i avsikt att genom sådant samarbete befästa frändskapet med vårt moderland och bevara den svenska kulturens inflytande på kommande generationer."

Detta programförslag, som naturligtvis är öppet för förbättringar och ändringar, är avsett att utgöra en inledning till vidare utredning av de möjligheter som ännu förefinnas för att förbundets verksamhet skall kunna bliva den samlande enhet vi i vårt föreningsliv och bland oss själva, beklagligtvis ännu äro i saknad av och bör som sådant betänkas och förbättras i vad som berör möjligheten av att vinna den framgång förbundet är värt.

DUNNING OM CANADA.

SOM ett led i strävandena att i England popularisera emigrationstanken till Canada, skriver Hon. C. A. Dunning, Canadas Minister of Railways, en inspirerad artikel i London Daily Express, vilken här citeras.

Varje ung man, som har mod nog att tåla en stöt, kan få det bra i Canada. Han blir icke alltid rik, men han behöver heller aldrig bli fattig. Det finns tusentals farmare som äro vare sig det ena eller det andra, men som reste ut från sitt forna land för att finna en tryggad existens och —— funno den.

Deras liv äro samtliga en liten roman i västficksformat om tidig kamp för tillvaron, nervernas stålsättande och nedtystande av klagan samt slutligen ett genombrott fram till välstånd. De vunno framgång helt enkelt därför att de önskade det. Jag gjorde detsamma och jag är en av denna hop.

Tro mig, detta är a och o i det så kallade emigrationsproblemet. Politiker kannstöpa, kritiker skriva och tala ändlösa ramsor om restriktioner; folk här, som är antingen illvilliga eller enfaldiga tokar, säger att britter inte äro önskade i Canada, och mumlet och klagolåtarna från dem, som ramla under repet för första stöt, tyckes för närvarande vara det enda samtalsämnet mellan Canada och moderlandet. Jag blir utledsen på det där. Det mesta är baserat på partiintressen.

Det värsta är, att folk, som får en god utkomst därborta, aldrig pratar så mycket om det. Om de gjorde detta, skulle antalet brittiska emigranter genast fördubblas. Jag känner män, som nu inneha framstående poster, vilka som ynglingar foro över till Canada med endast förhoppningar och vad de gick och stod i. De kastade bort alla bekymmer och kavlade upp ärmarna. Chefen för en stor ångfartygslinje stod en gång i tiden och skyfflade kol på ett gammalt fartygsbåke. I Federal Parliament finnas omkring 30 män, som landade i Canada precis lika de pojkbytingar, som jag ser passera mitt fönster nu. Överallt i provinserna finns det engelsmän, skottar, irländare, som ha lyckats komma till välstånd helt enkelt därför att de togo de onda dagarna med de goda.

Jag tycker inte om att tala om mig själv men om det kan hjälpa något, se här min historia: För tjugofem år sedan kände jag mig nödsakad att ge mig ut och börja om livet på nytt, bygga det på annan grund — ynglingar på sjutton år ha alltid ambition eller borde ha det. Jag var gjutarlärling i Leicester på den tiden, och när jag flyttade, fann jag Dominion vara långt ifrån ett land, som flöt av mjölk och honung. Jag hade en ganska svår tid i början, men fick småningom arbete på en farm med två pund i månaden. Året därpå kom min fader över till mig och vi tjänade tillräckligt för att kunna taga familjen över. Senare övergick jag till politiken, men det är en annan historia. Jag äger inte någon stor förmögenhet, men jag är helt och hållet belåten med min tillvaro. Jag tror, att jag segrade mest emedan jag tyckte om att strida med nagonting, från hemlängtan till en verklig hård ställning.

Men det finnas andra, som ha gjort sin sak lika bra. Tag till exempel Robert Forke. Han är en skotte, som gav sig iväg från Berwick, när han var tjugotvå år gammal, och jag tänker att om Ni ville fråga honom i ämnet, skulle han berätta Er att han aldrig ångrat att han reste över. När han reste över kände honom ingen enda utom den man, som klippte hans biljett, men nu är han känd överallt. Sen är det Peter Heenan. Han besökte sitt hem i Irland nu i vår —— en liten halmtäckt hydda i Tullaree, County Down — efter att ha varit borta i fyratio år. Under denna tid klättrade Heenan upp från sin fattiga ställning här till posten som arbetsminister i Canada. Han gav sig i väg med sitt knyte på ryggen till Costa Rica, fick gula febern för över till Canada och började där som järnvägsarbetare i Ontario.

Jag skulle kunna nämna ytterligare dussintals. Där är Herbert Greenfield, som tröttnade på att vara inspärrad i London och reste ut och blev premiärminister i Alberta. Där är också Bruce Walker, en av iver brinnande skotsk journalist, som lämnade Glasgow med pennan bakom örat och nu kommit tillbaka igen som chef för den europeiska emigrationen.

Jag tror inte heller på historierna om den modärna generationens dekadans. Den pojke, som kan stå i ett hörn av lekplatsen och slåss tills han inte kan se, är ämnet till en blivande framtidsman, och det finns sådana pojkar i varenda skola. Och tro mig, det finns även rikare tillfällen än någonsin i Canada.

Canada är för vidsträckt för att kunna hållas tillbaka. Det vill och måste gå framåt, avpressa jorden rikedomar och skänka dem med givmild hand till folket, men det söker efter unga, kraftiga, modiga män.

"THE PLEDGE".

SOM läsaren torde erinra sig, publicerades för någon tid sedan i denna tidning en artikel rubricerad "Lloyd George Redivivus". Däri påpekades bl. a. att man i England betraktade Lloyd George som en sorts "Jack-in-the-Box", eller med andra ord att den lille walesaren skulle i samband med de förestående allmänna valen i Storbritannien komma med överraskningar och genom en snabb politisk manöver återerövra sin ställning som den centrala figuren i brittisk politik.

Överraskningen ifråga har icke låtit vänta på sig. Den kom i form av en deklaration beträffande arbetslösheten och ett löfte, att inom ett par år avskaffa densamma utan några som helst extra kostnader för skattebetalarna. Det avgivna löftet har följande ordalydelse:

"Om nationen vid nästa allmänna val anförtror regeringen ansvaret åt de liberala, ha vi arbetsplaner färdiga, som genast kunna sättas i verksamhet — arbeten av det slag, som ej blott äro nyttiga i sig själva utan väsentliga för nationens välfärd. Igångsättandet av dessa planer kommer på ett enda år att minska de skrämmande arbetslöshetssiffrorna till normala proportioner, och när arbetena utförts komma de att göra nationen rikare och rusta den för en framgångsrik konkurrens med alla dess rivaler inom affärsvärlden. Dessa planer komma ej att höja landets eller kommunernas beskattning med en enda penny".

Lloyd Georges plan beträffande utplånandet av arbetslösheten går i huvudsak ut på en storslagen utveckling av trafikådrorna inom och vägnätet runt omkring storstäderna, ombyggnad av tusentals broar, rivande av slumkvarteren och byggande av nya hus, utvinnande av ny jord genom utdikningar och skogsplantering på stora landsträckor. Planen innefattar vidare ett utbyggande av telefonnätet, vilket skulle ge två års arbete åt 60,000 män och kvinnor. Beträffande finansierandet hänvisade han till vägfonden och framhöll, vilka värdefulla tomter, som kunde säljas utmed de nya huvudvägarna. Vidare fick man räkna med minskningen i rustningsutgifterna, och en del kapital kunde upplånas.

Otvivelaktigt har det liberala vallöftet av folket mottagits med stor entusiasm och skapat bestörtning bland såväl regerings- som arbetarpartiet. Konservativerna känna på sig, att de komma att få sota för sin oförmåga att lösa arbetslöshetsproblemet. Arbetarpartiet känner sig ungefär som en man, vars kläder blivit bortstulna medan han badade.

England har tröttnat på den på sin tid psykologiskt sett välfunna parollen "tranquility". För ett par månader sedan såg det visserligen ut som att Baldwin skulle gå till sommarens val i den gamla segerutstyrseln från 1922. Han beräknade givetvis förlusten av en del platser men det gjorde inte så mycket; man hade ju en hel del att taga av. Baldwin och det konservativa partiet hade dock icke tagit Lloyd George med i räkningen. Deras syn på liberalerna illustrerades drastiskt av en fras, som nyligen fälldes om dem. De ansågos enligt denna fras som den brittiska "gate-crashers". (En "gate-crasher" är som bekant den existenstyp, som tränger sig in på socitetens festtillställningar i Mayfair utan att vara bjuden).

Lloyd Georges plan är utan om och men slagnumret för närvarande, och han står åter mitt i den politiska scenens främsta förgrund. De liberala valaktierna ha också stigit med en oanad fart. De fem fyllnadsval, som under senaste tiden ägt rum i fem vakanta konservativa valkretsar i England ha lämnat resultat som tydligt visar, att det icke utan vidare duger att slå bort det liberala vallöftet som en valtaktisk fint. Man känner nu att den liberale ledaren icke utslungat någon ihålig utfästelse och man inser också, att programmet ifråga icke är outförbart. Till denna åsikt sluter sig bl. a. den kände nationalekonomen professor Keynes, som beträffande saken yttrat sig som följer:

"Jag tvivlar icke på att Lloyd Georges förslag skulle högst väsentligt öka arbetstillfällena. Huru fort han skulle kunna övervinna den nu härskande slöheten och få det hela i gång, kan ingen säga, förrän han försökt. Men han har icke lovat något, vars förverkligande synes så otroligt för ett tvivlande sinne som hans ammunitionsprogram, vilket han så säkert lyckades genomföra 1916."

De senaste valutslagen ådagalägga att väljarmassorna ånyo börjat betrakta Lloyd George som rikets mest kapable politiker och att folkfantasien tagit intryck av den gamle Lloyd Georgska förtrollningen.

Den förmente inkräktaren har försatt sina motståndare i det läget, att de nödgas ägna honom den största uppmärksamheten. Han vet, att intet nu skall besparas honom, men han vet också att ju bittrare attackerna äro, desto sannolikare är det att minnet av hans insatser under världskriget skall uppfriskas, och därmed är en hel del vunnet. Engelsmännen kunna nämligen aldrig upphöra att beundra Lloyd Georges dristighet samt att han med denna sin dristighet förenar en sällsynt intuition, som i kritiska ögonblick är av större värde än flertalets s. k. experters råd. För att belysa vad som med det sagda åsyftas torde det vara på sin plats att erinra om kulsprutehistorien från början av kriget. Lloyd George anmodade då den militära sakkunskapen att framlägga förslag om högsta möjliga antal kulsprutor, som armén kunde komma att behöva. När han fick siffran multiplicerade han den med åtta och gjorde beställningar i enlighet därmed. I experternas ögon var detta idel dårskap. Det visade sig dock snart att Lloyd George endast gjort sig skyldig till det misstaget att han icke beställt ett tillräckligt stort antal kulsprutor. Väljarmassorna komma att erinra sig denna och liknande historier från krigsåren och tillämpa den på arbetslöshetsutfästelsen. Har icke Lloyd George genomfört uppgifter som sett ännu svårare och omöjligare ut? Alla de attribut, som under kriget förlänades honom komma att letas fram igen. Lloyd George är skicklig; han är en trollkonstnär, en mirakelman. Så kommer talet att gå.

Lloyd Georges utfästelse — "The Pledge" —— sprides nu i millioner exemplar; den gnuggas in i det allmänna medvetandet genom varje hittills uppfunnet medel för propaganda. Den liberala agitationen har något av modern försäljningsreklam över sig med alla dess små psykologiska knep. Det liberala partiets frihandelskampanj och skismen bland arbetarna i fråga om tullar eller frihandel har också verksamt bidragit att öka liberalernas utsikter. Det är därför fullt inom möjligheternas gräns, att ett politiskt jordskred kan inträffa, som låter liberalernas styrka uppväga de båda andra partiernas. Llyod George torde dock komma att känna sig fullt tillfredsställd om hans liberala besättning blir stark nog att utgöra tungan på den parlamentariska vågen, och så mycket kan man enligt gällande tecken antaga att han vinner. Vad skulle i så fall hända? Jo, man kan med säkerhet vänta, att kommer Lloyd George själv icke upp på regeringstasin "pledge" vankliggöra dens buretten, kommer han att med ställning, som hamnar där.

J. A. Hägglund.

Kapten Einar Lundborg

avhåller på inbjudan av svenskar i Winnipeg

Illustrerad föreläsning

å Walker Theatre

Måndagen den 6 maj

över

general Umberto Nobiles räddning.

Biljetter till salu hos C. H. Nilson, Canada-Posten, Svenska Canada-Tidningen, Amerika Linjen, McLeans Music Store, Main St. m. fl. platser.

Utbyt förköpsbiljetterna snarast möjligt.

Betjänande genom Pool-elevatorer.

Det väldiga elevatorsystem, som Pool-medlemmarna i Saskatchewan byggt upp i åsyftat att kontrollera sitt vete är en co-operationsgärning, som kan pekas på med stolthet. Detta system representerar en stor kapitalinsats, och det är nödvändigt, att det begagnas i största möjliga utsträckning. Endast genom att effektivt betjäna största möjliga antal Pool-medlemmar kan det rättfärdiga sin existens. Vi borde sammansluta oss för att så långt det går, behandla all Poolsäd genom vårt eget land och terminalelevatorer. Kontrollen av säden i försäljningssyfte är viktig, för att inte tala om de förtjänster som återbäras till producenterna.

LOKAL CO-OPERATION BETYDELSEFULL.

Lösningen av problemet ligger delv's i organisationen av producenterna lokalt och i sådana arrangemang för leveranser vid varje skeppningsplats, att varje Pool-medlem blir belåten och att Pool-elevatorn operorar med största effekt. Varje bushel Pool-säd genom Pool-elevatorer betyder större affärer, mindre operationskostnader och större återbäringar till Pool-medlemmarna. Planer påbörjas nu för nästa höst.

VARJE POOLMEDLEM BÖR HJÄLPA TILL.

Saskatchewan Co-operative Wheat Producers Limited
HUVUDKONTOR: REGINA, SASK.

Stubb-bränning.

THE Prairie and Forest Fires Act fordrar, att stubb, som skall brännas måste vara på alla sidor omgiven av en minst 20 fot bred brandgata, och elden måste vaktas av åtminstone tre fullvuxna personer.

Där "combines" och "swaters" använts och stubben är längre än vanligt, bör särskild försiktighet iakttagas.

A. E. FISHER,
Fire Commissioner.

Regina, Sask., April 15, 1929.

Farmare begår självmord.

Äldre ogift farmare sköt sig häromdagen, sju miles nordost om Wainright. Han lämnade efter sig ett brev, vari han förklarade, att han inte hade något att leva för och inte ville ligga sina vänner till last. Den närmare orsaken till hans livsleda är okänd.

En trettioårig farmare i Cherhilldistrikt har även ledes i förra veckan skjutit sig själv.

Fisket i Manitoba på tillväxt.

Enligt årsrapporten från kapten J. B. Skaptason, Dominion inspector of fisheries, Selkirk, visar fisket i Manitoba under år 1928 en totalproduktion av $2,183,666. Denna siffra inebär en ökning av 143,928 från föregående år. Den fisk, som fångats mest, var gäddsnipa med 10,187,000 pund, sålda för $921,016. Storfisket däremot, för vilket Manitobavattuen äro ryktbara, visar en nedgång, beroende på vissa skyddsåtgärder, som vidtagits av guvernementet. Under året ha 4,172 fiskare varit sysselsatta inom Manitobaindustrin, jämfört med 4,095 under 1927 och 3,800 år 1926.

Barn dödat under lek i vetevagn.

En lilten, fyraårig gosse, Raymond Studlaska, råkade nyligen ut för en egendomlig olyckshändelse under lek på sina föräldrars farm, tolv mil söder om staden Craig i Saskatchewan. Den lille pojken hade klättrat upp i en vagn, vars bottendel i bakre ändan, där vilken användes för avstjälpning av vete var urtagen. Förmodligen hade han trottnat på leken och försökt komma ut genom den lilla öppningen, men blivit hängande fast vid halsen. När hans fader strax efteråt fann honom var han kvävd, och trots alla försök med konstgjord andning kunde han inte räddas till livet.